

Smakelijker stierenvlees moet geld opleveren

Monique van Os

Het PR heeft samen met het ID-DLO onderzoek gedaan naar de technische resultaten en de economische haalbaarheid van verschillende meststrategieën.

Er is namelijk kritiek op de uniformiteit en eetkwaliteit van stierenvlees. Als reactie hierop zijn diverse ketenprojecten gestart waarbij eisen gesteld worden aan het ras, de gehanteerde voerstrategie en de slachtleeftijd. Het effect van deze factoren op de uiteindelijke eetkwaliteit van het vlees is minder bekend, zo ook het verband tussen de SEUROP-classificatie en de eetkwaliteit.

Ras en huisvesting

Op het vleesveebedrijf van het PR zijn 48 Charolais broutards en 48 Piemontese-zwartbontkruislingstieren afgemest. Naast een zuiver vleesras is gekozen voor een kruising om na te gaan of de eetkwaliteit van een zuiver vleesras beter is en wat het effect is van raskeuze op het economische rendement. De gekozen varianten zijn gebaseerd op praktijksituaties en richtlijnen, gesteld door ketenprojecten.

De Charolais zijn met acht maanden op het bedrijf gekomen. De helft van de kruislingen is uit eigen opfok, de andere helft is aangekocht op een leeftijd van zes maanden. Bij de start van de proef waren de Charolais ruim negen maanden oud en de kruislingen gemiddeld zeven maanden. De dieren waren gehuisvest in de voedingsstal waar continue gewichts-, voeropname- en wateropnameregistratie mogelijk is. Per stier was 4 m² vloeroppervlak beschikbaar. Het betonnen rooster was voor 2/3 deel bedekt met een rubberen toplaag.

Rantsoen

De voerstrategie is gebaseerd op de vraag of het echt nodig is om dieren gevoerd met een snijmaïs-/krachtvoermengsel af te mesten op een bijproductenrijk rantsoen. De gemiddelde samenstelling en de voederwaarde van de maïs/krachtvoer en bijproductenrijke rantsoenen staan in tabel 1. De VEVI- en DVE-gehalten zijn afgestemd op de behoefte, rekening houdend met ras en mestfase. De rantsoenwisseling, zowel voor aanpassing van de gehalten naarmate de stieren ouder werden, als bij de meststrategie MKv/Bijpr vond plaats bij de kruislingen op de leeftijd van 13 maanden en bij de Charolais op een leeftijd van 14 maanden.

Slachtleeftijd

Naast de gangbare slachtleeftijd van 17-18 maanden is per ras gekozen voor een variant waarbij

intensief gemest wordt op een bijproductenrijk rantsoen en de dieren drie maanden jonger dan gebruikelijk geslacht worden. Dit moet uitwijzen of jonger slachten leidt tot een wezenlijke verbetering van de eetkwaliteit en of bij jonger slachten een dier slachtrijp af te leveren is.

Technische resultaten

Bij de start van de proef wogen de Charolais gemiddeld 348 kg en de kruislingen 268 kg. Zoals verwacht, groeiden bij de drie meststrategieën de Charolais sneller. Ze hadden een hoger karkasgewicht, aanhoudingspercentage en een betere karkaskwaliteit dan de kruislingstieren. Deze snellere groei ging gepaard met een hogere voeropname, waardoor de VEVI-conversie van de Charolais vergelijkbaar was met die van de kruislingen. De resultaten (tabel 2) laten zien dat zowel Charolais als kruislingstieren op een bijproductenrijk rantsoen op jonge leeftijd (15 respectievelijk 14 maanden) slachtrijp af te leveren zijn. Bij beide rassen was het eindgewicht bij slachten op jonge leeftijd lager. De Charolais

Tabel 1 Gemiddelde rantsoensamenstelling (%) en voederwaarde

Ras	MKv		Bijpr	
	Charolais	Kruisling	Charolais	Kruisling
Snijmais	65	70	40	40
Krachtvoer	35	30	20	15
Aardappelsnippers	-	-	15	22
Droge pulp	-	-	4	3
Maisglutenvoer	-	-	21	20
Droge stof (%)	41	40	45	41
VEVI (kg ds)	1018	1012	1082	1089
DVE (g/kg ds)	71	68	79	73
OEB (g/kg ds)	0	-5	5	3

waren bijna 50 kg lichter, de kruislingen bijna 70 kg. Dit verlies aan kilo's zal samen moeten gaan met malser vlees, waarvoor een hogere prijs verkregen kan en moet worden.

In tegenstelling tot de kruislingen hadden de Charolais op het bijproductenrantsoen een beduidend hogere groei, waarschijnlijk door een extra groeispurt door een energierijk rantsoen. Tijdens de eerste vijf maanden van de mestperiode groeiden ze 1,8 kg per dag. Daarna viel de groei terug tot 1,2 kg per dag en was daarmee de laatste twee maanden van de mestperiode gelijk aan de groei van de stieren met de rantsoenen MKv en MKv/Bijpr. Bij de kruislingstieren was de groei op Bijpr tijdens de hele mestperiode gelijk aan die met de rantsoenen MKv en MKv/Bijpr. Binnen een ras had het rantsoen verder geen effect op aanhoudingspercentage en classificatie. Het is dus niet noodzake-

lijk gedurende de laatste drie maanden een bijproductenrijk rantsoen te voeren om een goede karkaskwaliteit te krijgen. Bij een korte mestduur met bijproducten was er wel een trend naar een iets lagere vetbedekking.

In het algemeen hadden beide rassen op bijproducten een duidelijk hogere voeropname, maar dit leverde verder geen hoger eindgewicht of betere karkaskwaliteit op.

Financieel plaatje

De financiële resultaten staan in tabel 3. Voor de berekening van voerkosten is uitgegaan van f 0,28 per kg ds voor snijmais, voor bijproducten f 0,25 per kg ds en een krachtvoerprijs van f 0,38 per kg. Er is geen rekening gehouden met het optreden van voederverliezen. De overige kosten dekken de gezondheid, rente, uitval en algemene directe kosten.

De hoge aankooprijzen van de dieren en de

Tabel 2 Technische resultaten

Ras	Charolais			Kruislingen		
	MKv	MKv/Bijpr	Bijpr	MKv	MKv/Bijpr	Bijpr
Aantal mestdagen	285	285	201	302	302	206
Groei (kg/dag)	1,46	1,40	1,62	1,32	1,36	1,39
Eindgewicht (kg)	764	745	669	663	678	549
Geslacht gewicht (kg)	452	440	397	378	387	315
Aanhoudingspercentage	59,1	59,0	59,3	57,0	57,2	57,3
Bevleesdheid	U°	U°	U°	R°	R°	R°
Vetbedekking	3°	3°	3°	3°	3-3°	2°
Voeropname (kg ds/dag)	8,5	8,9	9,1	7,8	8,5	8,1
KVEVI/kg groei	6,1	6,8	6,2	5,9	6,7	6,4

Tabel 3 Financiële resultaten (gld)

	Charolais			Kruisling		
	MKv	MKv/Bijpr	Bijpr	MKv	MKv/Bijpr	Bijpr
Opbrengtprijs ¹ (gld/kg)	6,50	6,50	6,44	5,60	5,60	5,73
Opbrengst (gld)	2899	2899	2557	2145	2145	1806
Mestronden per jaar ²	1.22	1.22	1.70	1.16	1.16	1.66
Kosten uitgangsmateriaal ³	2100	2100	2100	1310	1310	1310
Voerkosten/dag	2.73	2.67	2.76	2.45	2.53	2.37
Overige directe kosten/dag	0.90	0.90	0.87	0.85	0.85	0.80
Totale directe kosten	3136	3118	2830	2305	2331	1963
Kostprijs per kg karkas	7,03	6.99	7,13	6.02	6,09	6,23
Saldo/stier ⁴	-237	-219	-274	-161	-186	-158
Saldo/stier per jaar	-289	-267	-465	-186	-216	-263

¹ Noteringen van week 27. Bij Charolais uitbetaling volgens Bovian-project.

² Inclusief 2 weken leegstand.

³ Charolais = aankoopprijs; Kruisling= kostprijs van eigen opfok bij nukaprijs van f 800,- en toegerekende totale directe kosten

⁴ Exclusief stierenpremie

lage opbrengstprijzen maken het mesten van stieren niet aantrekkelijk. De kostprijs per kg karkas (excl. premie) is bij het huidige prijsniveau ongeveer f 0,40 tot f 0,50 hoger dan de opbrengstprijzen. Dit geldt voor alle zes gehanteerde meststrategieën. De hoogte van de kostprijs wordt grotendeels bepaald door de aankoopprijs van het dier. Voor een Charolais broutard is dit 65 % van de kostprijs en voor een Piemontese kruisling van vergelijkbare leeftijd is dit ongeveer 55 %. Het saldo is op dit moment bij kruislingstieren (geslacht op 17 maanden) gemiddeld f 65 minder negatief dan bij de op 18 maanden geslachte Charolais. Wanneer het vlees van Charolaisstieren een betere eetkwaliteit heeft, en naar kwaliteit uitbetaald wordt, kan het economische plaatje veranderen. Het op jonge leeftijd slachten is minder rendabel vanwege het verlies aan kilo's.

Conclusies

Bij het huidige prijsniveau zijn de saldo's (exclusief premie) van de zes meststrategieën negatief. Mits premie ontvangen wordt is het net lonend om kruislingen tot 17 maanden af te mesten. Het is goed mogelijk om zowel Charolais als kruislingen op een bijproductenrijk rantsoen drie maanden jonger slachtrijp af te leveren.

Dit moet, als dit leidt tot malser en smakelijker vlees, voor de Charolais minstens f 0,11 per kg karkas meer opbrengen en voor de kruislingen minstens f 0,17 om het gewichtsverlies financieel te compenseren.

Hoewel het bijproductenrantsoen iets goedkoper is per kg droge stof dan het snijmaïsrantsoen, respectievelijk f 0,29 en f 0,33, waren per ras de voerkosten per dag bij voerstrategieën met bijproducten (MKv/Bijpr en Bijpr) niet veel lager. Dit was het gevolg van een hogere opname bij alle groepen dieren wanneer bijproducten gevoerd werden.

